S-100
Türkiye'deki Sağlık Mevzuatına Göre Evde Bakım ve Evde Sağlık Hizmetlerinin Sunumu ve Evde Bakım Hemşirelerinin Görev Yetki ve Sorumlulukları

Ayşe Mücella Soydan, Sultan Çakmak, Ramazan Demirer, Mahruk Rashidi
İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü / İSTANBUL

Giriş-Amaç: Yaşlı nüfusun giderek fazlalaşması, kronik hastalıklar ve kanser vakalarındaki artış başta olmak üzere çeşitli nedenlerle hastaneye ulaşamayan hastalara evde bakım ve evde sağlık hizmeti verilmesi giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu çalışma Evde Bakım ve Evde Sağlık Hizmetlerinin Türkiye'deki Sağlık Mevzuatına göre sunumuna dikkati çekmek ve konu ile ilgili, hemşirelerin görev yetki ve sorumlulukları hakkında farkındalık oluşturmak amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Bu derlemenin bulguları, 2005 ve 2015 yıllarında Evde Bakım ve Evde Sağlık Hizmetlerine yönelik yayınlanan iki yönetmelik ve 8 Mart 2010 Hemşirelik Yönetmeliğinde yer alan Evde Bakım Hemşiresinin Görev Yetki ve Sorumlulukları incelenerek elde edilmiştir.

Bulgular: Ülkemizde 1961 yılında çıkarılan "Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesine Dair Yasa'nın 154 sayılı yönergesinde" evde sağlık bakımının halk sağlığı hemşiresinin sorumluluğunda olduğuna yer verilmiştir. 224 Sayılı Yasada kronik hastalıkların bakımı ve izlenmesi, sağlık ocağının sorumluluğunda belirtilmiştir. Yeterli sayı ve kalitede sağlık elemanlarının görevlendirilmemesi, hizmetin kapsamına göre eğitim görmemeleri gibi çeşitli nedenlerle 224 Sayılı Yasanın uygulaması başarısızlığa uğramıştır. Sağlık Bakanlığınca 2005 yılında çıkarılan yönetmelik asıl olarak özel sektörün verdiği hizmeti düzenleyen bir mevzuattır. Bu yönetmelikte Hemşire veya Sağlık Memuru Sorumluluğu maddeler halinde açıklanmıştır. 2015 yılında çıkarılan yönetmelik Sağlık Bakanlığının verdiği evde sağlık hizmetlerinin sosyal devlet anlayışına uygun, yurt genelinde, eşit, ulaşılabilir, kaliteli, etkin ve verimli bir şekilde uygulanmasını sağlamak amacıyla düzenlenmiştir. Bu yönetmeliğe göre hemşire, 8.3.2010 tarihli ve 27515 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Hemşirelik Yönetmeliği' nde tanımlanan iş ve görevleri yapar. 8 Mart 2010 tarihli Hemşirelik Yönetmeliği' nde ise bir Halk Sağlığı Hemşireliği Dalı olan Evde Bakım Hemşireliğinin görev, yetki ve sorumlulukları üç ana başlık halinde ifade edilmiştir.

Sonuç: Sağlık Mevzuatına Göre Evde Bakım Hemşiresinin Görev Yetki ve Sorumlulukları, hemşirelerin evde sağlık hizmetleri ile ilgili modern hemşirelik rollerini üstlenmesine katkıları bakımından önemlidir. Bu alanda çalışacak olan hemşirelerin yasal olarak yükümlü oldukları görev yetki ve sorumlulukları yerine getirmeleri ve bu nedenle de eğitimleri önemlidir. Eğitimlerinin lisans düzeyinde olması, bu göreve gelmeden önce mesleki deneyim sahibi olmaları önemlidir. Sertifikasyon ile ilgili bir eğitim almaları ve hizmet içi eğitim zorunlu olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Evde bakım hizmetleri, evde sağlık hizmetleri, evde bakım hemşiresinin görev yetki ve sorumlulukları